

HOOGESCHOOL TE UTRECHT.

(Vervolg van Pag. 139.)

Na kortelijk de lotgevallen onzer Hoogeschool te hebben beschouwd, gedurende de eerste 150 jaren van haar bestaan, blijft ons thans nog de vermelding der 50 laatste jaren over; tijdvak rijk in gebeurtenissen, waarin zij met den grootsten slag, hare gansche vernietiging, werd bedreigd; maar aangenaam in herinneringen, wanneer wij op het voorledene terug zien, en ons in haren tegenwoordigen verhoogden bloei mogen verheugen.

Van het jaar 1786 af bleef de Hoogeschool haren ouden roem handhaven, zonder dat de staatkundige gebeurtenissen in ons Vaderland op dezelve merkbaaren invloed uitoefenden, tot dat zij eindelijk door de inlijving van ons Vaderland in het Fransche Keizerrijk, haren val nabij was.

De bijzondere lotgevallen, welke de Utrechtsche Akademie van dien tijd af tot op hare herstelling heeft ondervonden, zijn te weinig algemeen bekend, dan dat wij hierover niet uitvoeriger zouden zijn. Wij nemen dezelve hoofdzakelijk over uit de voortreffelijke latijnsche redevoering van den Hoogleraar *Heringa*, die gedurende al dien tijd, den toen vooral zoo moeilijken post van Rector Magnificus bekleedde, en van welke redevoering wij voor de geschiedenis alleen bejammeren dat de kieschheid van den spreker hem van zich zelve heeft doen zwijgen.

In den zomer van het jaar 1811 kwamen de Heeren *Cuvier* en *Noël* uit Parijs, om op last van het Fransche Gouvernement den staat van het onderwijs hier te lande te onderzoeken. De akademische senaat had eene memorie opgesteld

312

N^o I.

N° 2

van alle bestaande instellingen tot beoefening der wetenschappen, om aan die Heeren te overhandigen, van hunne billijkheid alles goeds verwachtende. Zij werden van Leiden alhier verwacht: men vernam dat zij aldaar zeer eervol waren ontvangen en met genoeg eenen prachtigen maaltijd hadden bijgewoond. Ook alhier meende men niets te moeten verzuimen, waar door men de genegenheid van deze Heeren kon winnen. Op voorstel der stedelijke Regering werd op kosten van deze, en van Heeren Professoren hun een dejeuner aangeboden. Zij kwamen den 19^{en} Junij des namiddags, vertrokken den 21^{en} des morgens, en hadden dus slechts éenen dag om het doel hunner zending te bereiken; waarvan men nog moet afrekenen den tijd aan het dejeuner besteed. De Heer Noël echter was hierbij niet tegenwoordig en bragt het grootst gedeelte van dien dag op eene buitenplaats bij familie door: er kwam dus niet veel van het onderzoek; ter loops werd naar het een en ander gevraagd en er was slechts één punt, waar naar met alle nauwkeurigheid werd onderzocht, namelijk de beerzen; waarmede sommige studenten waren begiftigd. Ook begeerden zij eene inventaris der voorwerpen aan de Akademie behoorende; doch men nam de vrijheid hierop te antwoorden, dat deze door de stad waren bekostigd en alzoo stads eigendom waren.

Voor het overige beloofden deze Heeren met oplettendheid de memorie te zullen lezen; zij waren deze Akademie niet minder dan de anderen genegen, en zouden een getrouw verslag doen. Intusschen zeiden zij dat er eene groote verandering te wachten was en alles op de fransche leest stond geschied te worden: eindelijk gaven zij niet onduidelijk te kennen, dat men nauwelijks op het behoud der Akademie kon hopen, om de nabuurschap van die van Leiden, en dat de laatste scheen te moeten blijven om hare meerdere oud- en beroemdheid.

Hierop begonnen kwade geruchten in omloop te komen, die ten gevolge hadden dat vele ouders hunne kinderen te huis hielden of naar elders zonden, en vele jongelingen, die zich op de studien van de regten of letteren toegleden, zich haastten

hunnen akademischen loopbaan te eindigen, hetgeen het aantal studerenden aanmerkelijk verminderde.

Het was in dezen stand van zaken, dat Napoleon op Zondag den 7^{en} October 1811 in deze stad kwam. De akademische senaat werd gelast op de audientie te verschijnen; doch na aldaar te vergeefs tot het laatst te hebben gewacht, werd dit achtbaar Collegie geboodschapt dat een gehoor hun geweigerd werd en zij vertrekken konden. Voor reden vernamen zij, dat de Keizer of zijn Staatsdienaar Mentalivet gene personen wilde toelaten, die zich Senatoren of Professoren van de Utrechtsche Hoogeschool noemden, als welke in korte dagen stond vernietigd te worden.

Bij besluit van 22 October werd hierop de Akademie van Utrecht vernietigd, en eene *école secondaire* en *Lycée* in derzelve plaats gevestigd. De eenige wijze waarop de Hoogeschool hiervan kennis bekwam, was door middel der dagbladen.

Dit besluit was genomen tegen het aanraden van de Heeren Noël en Cuvier, en tegen het gevoelen der Akademie van Parijs. Napoleon noch zijne raadslieden schijnen regt te hebben nagedacht, wat *écoles secondaires* waren, die in het besluit zelve tweemaal en onder verschillende beteekenissen genoemd waren. Van daar hielden deze Parijsche Heeren het daarvoor, dat de Keizer iets anders bedoeld dan geschreven had, en er dus eene uitlegging van die wet noodig was; zij twijfelden niet of deze zoude het kwaad veel verminderen; middelerwilt beloofden zij hunnen bijstand en voorspraak.

Alle hoop was dus nog niet verloren. De Professoren gingen ijverig voort met het onderwijs. Weinigen waren er echter die de hoop voedsel gaven, en bijna niemand die van nut kon zijn; doch onze stadgenoot den Heer Mr. P. J. de Bye, geroepen als lid van het Hooge Geregts-hof te Parijs, was aldaar een warm voorstander en groote voorspraak voor onze zaak. Gelijk deze buiten 's Lands, zoo werd binnen deze stad alle zorg en moeite aangewend, door den Heer Mr. A. J. W. van Dielen, Maire der Stad, een ijverig voorstander der letteren. Een iemand, was hij voornamelijk de man, die door zijn groot vernuft,

zijne beschaaftheid van zeden en welsprekendheid, zich de gunst wist te verwerven van hen, die zich als de beschaafde van allen rekenden. Hij liet zich met de stedelijke Regering te zeer aan den bloei der stad en de bevordering der wetenschappen gelegen liggen, dan dat hij niet door alle, ter zijner beschikking staande middelen, dit onheil zou trachten te voorkomen. De Heer van Dielen sprak hierover in persoon met den Keizer der Franschen, tijdens zijn verblijf binnen deze stad, zoo aan het hoofd der stedelijke Regering, als in een bijzonder gehoor; maar de voortreffelijke man mogt de vruchten zijner zorgen met geen gewenscht gevolg bekroond zien. Het ging hem zeer ter harte dat de Akademie eene verandering moest ondergaan, en eindelijk door herhaalde ongesteldheid uitgeput, werd hij in Februarij 1812 aan de aarde ontrukkt, zijne betrekkingen en deze stad het treurig gevoel van zijn gemis overlatende (*).

Gedurende zijne ziekte mengden zich Alphonse en de Celles zich in onze zaken, beide gestreng uitleggers en handhavers van het Keizerlijk decreet, zoo het schijnt op aanstoken van Mentalivet, die een geschil met de Fontanes had, uit ijverzucht voortgesproten. Zij namen op eigen gezag te Amsterdam een besluit: » Dat de Utrechtsche Professoren aan het Keizerlijk bevel hadden behooren te gehoorzamen van den dag af, dat het gegeven was; dat het hun verboden was akademische graden te verleenen; dat hunne school slechts eene secundaire was, in welke noch Godgeleerdheid, noch Regts-

(*) Wij willen met het spreken over den Burgemeester van Dielen niemand der overige leden van de stedelijke Regering te kort doen; maar het is ons overtuigend gebleken, dat gemelde Magistraatspersoon door de gunst des Keizers, waarin hij deelde, meer vermogt dan anderen zijner Mederegenten. Wij weten niet, dat ergens een breedvoerig geschiedkundig verslag der bemoeijingen van dezen voortreffelijken man, aangaande de Akademie bestaat, wij hopen dat eene bekwame pen in dit gemis zal voorzien, en 's mans verdiensten naar waarheid schetsen.

leerdheid, noch Geneeskunde, noch Chemic mogt onderwezen worden." Aan dit bevel hebben de Utrechtsche Professoren niet gehoorzaamd; zij schreven den 28^{en} Januarij 1812 naar Parijs, dat zij begrepen dat deze uitlegging van het decreet niet goed was; dat de nieuwe Professoren te Leiden en Groningen nog niet waren aangesteld, en dat, indien de Utrechtsche zich moesten onthouden van met hunne lessen voorttegaan, ook even zoo de Professoren der andere Akademien moesten ophouden, tot de nieuwe vorm van zaken zou zijn ingevoerd. Deze brief, waarin zij ook de voorspraak en hulp van de Fontanes inriepen, had goede uitwerking. Den 27^{en} Febr. schreef Alphonse zelf, dat de President van de Universiteit te Parijs, niet in zijne gevoelens deelde, en dat dus de Utrechtsehe Professoren konden voortgaan, op den ouden gewonen voet.

Hoe verblijdend dit ook ware, daar de vernietiging der Akademie hiermede werd voorgekomen, zoo was de toestand der Professoren echter zeer moeilijk, die bij zoo vele zorgen nog het honorarium aan hunnen post verbonden, bijna geheel moesten missen. De jaarlijksche uitgaven voor de Akademie waren omtrent f 50,000 geweest; de Celles bragt dezelve op f 7,000 als voor eene *école secondaire*, zoo als hij beweerde, genoeg. Niet dat de stedelijke belasting hierdoor zoude verminderd zijn; de f 50,000 moesten geheel worden opgebracht, doch het overschot zou in de Keizerlijke Schatkist gestort worden.

In dezen hagchelijken tijd stond als Rector Magnificus aan het hoofd dezer Hoogeschool, gelijk gezegd is, de waardige Hoogleraar J. Heringa Ez., en het is mede aan zijnen ijver, volharding en doorzicht te danken, dat de leden derzelve hunne lessen bleven voortzetten, niettegenstaande hunne jaarwedde werd ingehouden.

Bij de invoering der nieuwe orde van zaken te Leiden en te Groningen, werden ook wederom vernederende bepalingen voor deze stad gevoegd. De Utrechtsche Akademie werd gerekend een deel uittemaken van die te Leiden; de lessen mochten op den gewonen voet gehouden, doch geene Akademische graden gegeven worden; terwijl de Leidsche Professoren van hen,

die zulk eenen graad begeerden, bovendien eischten, dat zij de lessen aan eene Akademie als Leiden of Groningen hadden bijgewoond, het geen aan de Utrechtsche Hoogeschool een groot verlies van leerlingen aanbragt, zoo dat het getal derzelve tot op 60 verminderde.

In de Godgeleerdheid echter, waarin de graad van Doctor niet wordt gevorderd, handhaafde de Akademie haren ouden luister. In het volgend jaar werden 38 Studenten ingeschreven, waarvan 29 voor de Godgeleerdheid. Dan wat spreken wij van luister, en maken dien afhankelijk van het getal studerenden? Immers in de andere faculteiten sproot de vermindering voort uit den dwang van buiten, en te meer eer zij die lofwaardige mannen toegebragt, die in deze moeilijke omstandigheden met verdubbelden ijver zochten te redden wat nog te redden was. Dank voor hunne pogingen, die zij, door de herstelling der Akademie zoo verblijdend hebben beloond gezien.

Na de herstelling van onze onafhankelijkheid, werden ook betere uitzigten geopend voor de Hoogeschool te Utrecht. Reeds spoedig ontving zij de verzekering van haar voortdurend bestaan; doch ook thans moest dezelfde man, die haar eens vernederde, hierin eene vertraging veroorzaken. Zoodra was niet de tijding in deze stad gekomen, dat de gewezen Keizer het oord zijner verbanning ontweken en door de wutte Franschen met open armen ontvangen was, of de kweekelingen dezer Hoogeschool, toen weinig talrijk, schaarden zich ten getale van ruim 40, eene bijzondere Compagnie uitmakende, onder een Batt. Jagers ter verdediging van den vaderlandschen grond.

Na zich eenigen tijd in deze Stad in den wapenhandel te hebben geoefend, gedurende welken de slag bij Waterloo was voorgevallen, ontvingen zij bevel om op te rukken en deelden gedurende eenigen tijd, de moeilijkheden aan een' veldtocht verbonden.

Bij hunne terugkomst in deze stad, genoten zij, zoo wel van hunne mede studenten, die verhinderd waren geweest zich aan hunne zijde te scharen, als van de inwoners der stad, een dankbaar onthaal voor hunne vaderlandsliefde en opofferingen; maar vooral verheugde hen de tijding dat hij een

besluit van Z. M. den Koning dd. 2 Augustus 1815, de Hoogeschool van Utrecht tot eene Rijks Hoogeschool was verheven, waarvan de plegtige inwijding tot hunne terugkomst was uitgesteld (*).

Het was ingevolge dit besluit, dat de plegtige inwijding op den 6^{en} November van dat jaar plaats vond. De dag dezelve voorafgaande, was aan de godsdienstige voorbereiding van het feest gewijd; de Hoogleeraar G. van Oordt hield naar aanleiding van I. Kon. VIII. 56^a, 57, 58^a, in de Janskerk eene, op de gelegenheid toepasselijke leerrede, terwijl den volgenden morgen in de Domkerk, tot dit feest ingerigt, de plegtige inwijding geschiedde.

Omstreeks 10 uren des morgens begaven zich de HH. Curatoren, Professoren en Studenten in statigen optogt van uit de senaatskamer door de groote deur van de Akademie, langs den Domtrans en Trans naar den inwijdings tempel, voor denwelken een detachement der schutterij paradeerde; aldaar werden zij onder eene fraaije muziek ontvangen, terwijl de voornaamste Autoriteiten benevens een talrijk Publiek, aldaar reeds vergaderd waren.

Nadat allen hadden plaats genomen, nam de Heer Jonkh. W. E. de Perponcher de Sedlnisky, Heer van Wolphaarsdijk, als President Curator, alle de aanwezige Hoogleeraren den eed af, en hield daarna eene sierlijke aanspraak, waarin de edele grijsaard en christelijke wijsgeer voornamelijk de studerende jeugd vaderlijke raadgevingen mede deelde, en met welke aanspraak hij tevens de Akademie installeerde. Hierna betrad de Heer Rector Magnificus J. Heringa, die als zoodanig afzonderlijk eenen eed aflegde, den kathedr, en ontwikkelde in eene treffende redevoering, die van 's mans diep gevoel, van het gewigt der plegtigheid van dien dag getuigde, het groote voorregt aan deze, haren ondergang nabij zijnde,

---

(*) Wij hopen spoedig in staat gesteld te worden een afzonderlijk stukje betreffende de toenmalige Jager-Compagnie, van eene achtenswaardige hand, onzen lezers mede te deelen.

Hoogeschool te beurt gevallen, en het nut hetwelk men met regt van haar verwachtte.

Onder het spelen der fraaije muziek begaf zich de stoet in de zelfde orde terug naar de senaatkamer, alwaar eene commissie uit het corps Studenten, bij monde van den Heer B. R. de Geer, het Collegie van HH. Curatoren en Professoren hunne gelukwenschen kwam aanbieden.

Een maaltijd verbeidde de laatstgemelden in het gesticht van de fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude, waarbij de hooge Autoriteiten mede genoodigd waren, terwijl den HH. Studenten van Stads wege in een der lokalen van het voormalig Paleis, alwaar thans de Bibliotheek geplaatst is, eene collation was toebereid.

Het doelmatige dat eene Akademie gevestigd bleef in deze stad, welke zoovele voordeelen daartoe oplevert, gevoeld en bevestigd door het oordeel dier wijze mannen, welke onzen Geëerbiedigden Koning daartoe aanraadden, werd ook nu reeds bewezen, daar de bijna vernietigde Akademie, bij deze inwijding, reeds een aantal van 156 studerende Jongelingen telde, die aan dezen disch deel namen; en dit aantal is in korten tijd zoodanig en bij aanhoudendheid toegenomen, dat hetzelfde nog geen vierde deel van het tegenwoordige uitmaakt.

Eene avondmuziek aan HH. Curatoren en Professoren door de HH. Studenten gebragt, verhoogde in geene geringe mate den vrolijken toon waarin de aanwezenden gestemd waren, en waarmede deze zoo belangrijke plegtigheid besloten werd.

Daar met de installatie der Utrechtsche Hoogeschool een geheel nieuw tijdperk aanvangt, achten wij het doelmatig, alhier de benoemingen der Collegien van Curatoren en Hoogleeraren op te geven:

CURATOREN.

Jonkheer W. E. de Perponcher, de Sedlnitsky en
Wolphaarsdijk.

De Heer P. Ram.

— — — W. de Beaufort.

De Baron J. F. W. van Spaen, tot Biljoen.

De tijdelijke Voorzitter der Stedelijke Regering van Utrecht.

(Thans W. R. Baron van Heeckeren van Brand-
senburg.)

SECRETARIS.

De Heer D. J. van Ewyck.

Hoogleeraren welke Emeriti werden verklaard.

De Heer S. Rau.

— — — M. van Geuns.

— — — J. Th. Rossyn.

Voorts werden in hunne posten van Hoogleeraren
bevestigd.

In de Godgeleerdheid.

De Heer H. Royards.

— — — J. Heringa, Ez.

— — — G. van Oordt.

In de Regtsgeleerdheid.

— — — C. W. de Rhoer.

— — — H. Arntzenius.

In de Geneeskunde.

De Heer J. Bleuland.

In de Wis- en Natuurkunde.

— — — N. C. de Fremery.

— — — G. Moll.

In de Wijsbegeerte en Letteren.

— — — P. W. van Heusde.

— — — D. Huisman.

— — — J. H. Pareau.

Eindelijk waren tot nieuwe Hoogleeraren benoemd.

In de Regtsgeleerdheid.

De Heer J. R. de Brueys.

In de Geneeskunde.

— — — B. F. Suerman.

In de Wis- en Natuurkunde

— — — J. F. L. Schröder.

— — — Jan Kops.

In de Wijsbegeerte en Letteren.

De Heer A. van Goudoever.

— — — P. Weiland.

De laatste echter was bij deze plegtigheid niet tegenwoordig; en had wegens zijne gevierde jaren voor de eer der benoeming bedankt, waar door deze leerstoel voor het oogenblik onvervuld bleef; doch waarin spoedig werd voorzien door de benoeming van den Heer A. Simons, die in de maand Maart daarop volgende, zijne inwijdings-redevoering hield. Ook in de Geneeskunde was eene plaats onvervuld gebleven, waartoe in het jaar 1816 de Heer D. Dylus werd benoemd.

Spoedig ontving nu de Akademie eene meerdere uitgebreidheid. De gebouwen, kabinetten en inrigtingen tot dezelve in betrekking; hadden in den algemeenen ramp der tijden gedeeld, en lieten veel te wenschen over. Bij eene aanschrijving van Z. M. van 28 November 1815 werd de stedelijke Regering, op de voordragt daartoe gedaan, gemagtigd, om al het geen de Akademie betrof, van de Stad op haar overtedragen.

In de Missive der stedelijke Regering aan III. Curatoren, waarbij deze overgaaf plaats vond, worden genoemd:

» De Auditoria met de Senaatkamer.

De Hortus Medicus, met deszelfs stookkassen enz., waarbij de woning van den Professor in de Botanie, en van den Hortulanus; mitsgaders het Kabinet van Natuurlijke Historie.

Het Theatrum Anatomicum, met de nog overgeblevene Anatomische preparaten.

Het Lokaal voor de Chemie, met hetgene daartoe behorende en voorhanden is,

Het Theatrum Phijsicum, met de verzameling van Phijsische, Hijdraulische en Optische Instrumenten.

Het Observatorium of de Astronomische Toren, met het Astronomisch Horologie en verdere instrumenten.

De Bibliotheek der Stad Utrecht, met hare belangrijke Manuscripten; zoo als dezelve zich in het Choor der St. Janskerk bevindende is.

De Manege met het huis van den Rijdermeester, voor zoo verre de stad in dezelve participerende is.

Drie huizen, gelegen achter de Domkerk, in den jare 1809 aan de Stad afgestaan, ter plaatsing van de Bibliotheek, wél te verstaan dat de afstand der laatstgenoemde drie huizen geene plaats zal behoeven te hebben, vóór de wegneming der locale zwaarigheden, welke derzelve ontruiming als nog verhinderen."

Hoe aanzienlijk echter deze afstand was, de Akademie kon hiermede geene waardige plaats bekleeden naast hare zusters te Leiden en Groningen. Dan ook spoedig werd hierin voorzien door de mildheid en wijsheid van onzen geliefden Koning. Van jaar tot jaar werden de noodige verbeteringen en vermeerderingen daargesteld. Zoo werd nu eens een Gasthuis gebouwd, waarin de aankomende artsen aan het ziekbed zelve, onderrigt ontvingen, dan weder het uitmuntend Anatomisch Kabinet van den Hoogleraar Bleuland, door hem zelve vervaardigd, ten dienste der Akademie aangekocht: — zoo werden achtereenvolgend ook de reeds bestaande Kabinetten en inrigtingen vermeerderd en verbeterd; voornamelijk het Zoölogisch en Mineralogisch Kabinet, door het grootste gedeelte der voorwerpen, vroeger door den Hoogleraar N. C. de Fremery verzameld, en door Z. M. voor de Akademie gekocht; terwijl ook nog heden eene som van landwege jaarlijks wordt toegestaan tot uitbreiding van alle deze inrigtingen, voornamelijk van den Kruidtuin en de Bibliotheek; welke laatste niet in de daartoe afgestane huizen, maar op het voormalig Paleis eene geschikte plaats vond. Het zou buiten ons bestek en doel liggen, wijdloopig alle punten te behandelen; wij willen slechts een kort overzicht geven over de lotgevallen dezer Akademie, en behouden ons voor, sommige inrigtingen afzonderlijk breedvoeriger te behandelen, gelijk wij dit reeds met de Bibliotheek, en 's Rijks Vee-Artsenijsschool gedaan hebben.

Zoo bleef nu de Akademie eene voortdurende rust en bloei genieten, tot dat de volksbewegingen in België in Augustus 1850, in geene geringe mate invloed op haar uitoefenden. De tijding van het groot gevaar waar in ons dierbaar Vaderland verkeer-

de, was alleen genoeg, de jeugdige kweekelingen van Minerva te wapen te doen snellen en zich om den Vorst te scharen, onder wiens bestuur zij zoo vele weldaden genoten. Het was bij het eindigen der zomervacantie, dat in eene algemeene vergadering der HH. Studenten (10 September) met algemeene geestdrift besloten werd, Z. M. in een adres van hunne hulde te verzekeren en hunne dienst aan te bieden. In afwachting van 's Konings antwoord, hetwelk den 2^{en} October aankwam, oefenden zich meer dan 250 Studenten iederen namiddag in den wapenhandel, terwijl den 9^{en} dier maand, bij aanschrijving van het Departement van Oorlog, werd bekend gemaakt, dat de HH. Studenten eene op zich zelf staande Compagnie, onder den naam van Vrijwillige Jagers, zouden uitmaken. Spoedig werd deze Compagnie georganiseerd en met verdubbelden ijver in den wapenhandel geoefend; zoo dat dezelve tot 255 Studenten aangegroeid, onder het beleid en de aanvoering van de Heeren Kapitein Wilhelmi, de 1ste Luitenants van der Meij en Jutta, en de tweede Luitenants de Ronde en Nouhuijs, den 11^{en} November in staat geoordeeld werd, te kunnen uitrukken. Den dag vóór het vertrek had de inspectie der Compagnie en het uitreiken der Guidons plaats; een derzelve was geborduurd door eenige dochters van Hoogleraren, en het andere door de oudste dochter van den Burgemeester van Asch van Wijck, die dit de Compagnie uit haren naam aanbood.

Des morgens van den genoemden dag verliet de bloem van deze Hoogeschool vol geestdrift de Stad. Aandoenlijk was het laatst vaarwel, hun onder het plengen van tranen door bloedverwanten, leermeesters en vrienden toegebracht, terwijl de luide toejuiching der talloos zaamgevloede menigte, van de belangstelling getuigde, die de opoffering van deze edele jongelingen ten dienste van de heilige zaak hun inboezemde.

De togt werd over Vianen, Gorkom en Breda naar Bergen op Zoom voortgezet, ter welker plaats hunner bestemming, het Corps den 15^{en} November aankwam en dadelijk de vestingdienst begon waartenemen, terwijl zij na een verblijf van drie weken, in welken tijd de Jagers vele vorderingen in den wa-

penhandel gemaakt hadden, naar het naburig Rosendaal ver-
trokken om bij het leger te velde, onder den Luit. Generaal
van Geen de dienst te verrigten.

De zamenstelling van een legerkorps, bestemd om met kracht
van wapenen de willekeurig gestremde gemeenschap met de
vesting Maastricht te openen, deed de Compagnie eene veran-
dering van standplaats ondergaan. Het was ingevolge deze
voorgenomen operatie dat zij den 7^{en} Januarij 1831 Tilburg
binnen trok. Alhier viel het den Jagers ten deel met hunne
medebroeders, de Kweekelingen der Groningsche Hoogeschool,
de Compagnie Vrijwillige Flankeurs der 8to Afd. Infant., de ge-
meenschappelijke dienst gedurende eenige weken te verrigten,
terwijl de meer geschikte inrigting der plaats gedeeltelijk het
gemis dier genoegens vergoedde, welke hunne Akademiestad
hun aanbood. Eene belangrijke plegtigheid vond den 25sten Maart
alhier plaats; de gedenkdag van de stichting der Hoogeschool
werd met den meesten luister gevierd. Een belangrijk geschenk
in wijn, tabak enz. was door den Senaat, aan de Compagnie ter
viering van dit feest toegezonden. De plegtigheid van dezen ge-
denkwaardigen dag werd door het uitsteken der Nationale Vlag,
de Akademie-Zon en den Jagershoorn voorstellende, begonnen.
Hierna werd eene parade gehouden, door eenige Opperofficie-
ren bijgewoond en van de muziek der Grenadiers vergezeld, en
daarna had eene bijeenkomst plaats in het Kerkgebouw der
Hervormde Gemeente, ter vervanging van het Auditorium te
Utrecht, alwaar de Sergeant Major, de Heer Vorsselman de
Heer, thans Hoogleraar aan het Athenaeum te Deventer,
eene redevoering hield. Een vrolijke maaltijd vermeerderde de
genoegens van dezen dag, en eene fraaije illuminatie besloot het
feest, zoo eenig in zijne soort als onbekend voor de stad Tilburg.

Door nieuwe beschikkingen der Mogendheden werd de togt
naar Maastricht verhinderd, en het leger eene andere stelling
aangewezen, waardoor de Compagnie bij de 2de Divisie onder
den Hertog van S a x e n W e i m a r geplaatst werd; en na
onderscheidene kantonnementen betrokken te hebben, was hun
niets welkomer dan het gewenschte *voorwaarts!* bij dagorder

van den 1^{en} Augustus 1851 hun aangekondigd. Den volgenden dag reeds brak de Compagnie van Oisterwijk op, om te Hilvarenbeek de Koninklijke Jagers aan te treffen en zich te vereenigen met het Batt. Geldersche Schutterij, onder bevel van den Majoor Schimmelpenninck. Op de laatst genoemde plaats werden de Jagers aangenaam verrast door de tegenwoordigheid van den Hoogleeraar van Heusde, die hun vóór het verlaten van den vaderlandschen bodem een bemoeidigend vaarwel toesprak.

Den volgenden dag was de Compagnie tegenwoordig bij de inneming van Turnhout, bij welke gelegenheid zij de batterij der divisie dekte. Op de heide regs van Raffels werden de Lanciers *en tirailleur* vooruit gezonden om het bosch, hetwelk Turnhout omgeeft, te verkennen, en weldra begonnen de Belgen, die zich met 2 stukken geschut in hetzelfde genesteld hadden, de divisie te verontrusten. Dadelijk werd de rechter halve batterij met de beide eerste Pelotons der Jagers voorgebragt, die hen weldra van daar verdreven en een der vijandelijke stukken onbruikbaar maakte; het vuur echter bragt de Studenten Jager-Compagnie geene schade toe. Na de herstelling van de brug over de beek de Aa, trok de eerste Brigade, waarbij zich de beide eerste Pelotons Jagers bevonden, zegerierend Turnhout binnen. Eenige Belgen die nog tegenstand wilden bieden, waren spoedig genoodzaakt te vlugten.

De tweede divisie met de beide laatste Pelotons der Jagers, die over Oud Turnhout getrokken waren, kwamen met hare halve batterij mede te Turnhout aan.

Den 4^{en} Augustus trok de divisie naar Gheel, alwaar de compagnie met het hoofdkwartier bleef. Den volgenden dag werd Diest door hen bezet, welke stad de vijand op de aannadering onzer voerhoede terstond verlaten had. Alhier was der divisie een rustdag voorbereid: terwijl een gedeelte der Jagers de wacht betrok, was een ander gedeelte met het onderzoek naar wapenen bij de ingezetenen belast. Bij dit onderzoek, waar in zij naar wensch slaagden, vonden zij onder anderen eene menigte lederen gordels, voor de belgische burgerwacht bestemd: deze schaften zij zich aan en bedienden er zich met vrucht van

op hunne verdere togten. Den 7^{en} rukte de divisie, aan welker hoofd de beide Prinsen zich bevonden, op St. Truijen, zonder een' vijand ontmoet te hebben; alhier bleef de Compagnie met het hoofdkwartier vernachten, en brak den 8^{en} op om Daine in vereeniging met de 3^e en 4^e divisie, den terugtogt van Hasselt af te snijden. Te overbekend is de vlugt der Belgen, dan dat er hier melding van zou behoeven gemaakt te worden; alleen dient gezegd, dat er ongeveer 200 krijgsgevangen werden gemaakt, waaraan de Compagnie een werkdadig deel nam.

Den 9^{en} overnachtten de Jagers te St. Truijen: den volgenden dag werd Thienen genomen, en hier door de weg naar Leuven gebaad. Alhier werden de Lanciers bij de divisie vervangen door 3 regimenten zware Cavalerie en anderhalve Batterij Rijdende Artillerie, hetgeen, gevoegd bij de order tot het achterlaten der Bagagiewagens in laatstgenoemde stad, eenen veldslag deed vermoeden. De divisie trok op Nethene en Nodabais, op welke laatste plaats de 1ste brigade met de Jagers, hun hoofdkwartier vestigden. De toegangen op deze beide punten uitlopende, werden sterk bezet, en de Belgische troepen die de omstreken onveilig maakten, door onze Tirailleurs van daar verdreven. Den 12^{en} Augustus was de dag van den slag bij Leuven; de 1^e, 3^e en 4^e divisie waren bestemd den vijand van de zijde van Thienen aan te vallen, terwijl de 2^e divisie, waarbij onze Jagers, hun den terugtogt op Brussel moest afsnijden. Des morgens vóór het aanbreken van den dag rukten de troepen uit, en trokken onder het gebulder van het geschut langs Leeftaal tot op den weg naar Terveuren, alwaar onze Cavalerie den Franschen Generaal Beilliard aanhield; terwijl de divisie zich in beweging stelde naar den steenweg die van Leuven naar Brussel leidt, deed zich het kanon der 5^e divisie reeds hooren. Weldra ontwaarde men in het verschiet, op den straatweg van Mechelen, het aftrekken der Belgische Lanciers, die echter buiten het bereik van ons geschut waren. Intusschen had het kanon gezwegen en waren er onderhandelingen geopend, die echter door het gebulder van het geschut

in den achtermiddag, bleken afgebroken te zijn. Thans werd het vuur algemeen, en de Compagnie wachtte met ongeduld het bevel tot den aanval, toen zich eenklaps een Ordonnans-Officier van den Veldmaarschalk aanmeldde, met last het vuur te staken! Verontwaardiging was op ieders gelaat te lezen, men trok in de vorige stellingen terug, alwaar de geheele divisie zeer mismoedigd dien nacht bivouakkeerde. Den volgenden dag trok de divisie onder aanvoering van den Hertog van S a x e n W e i m a r, en aan het hoofd van dezelve de Compagnie, zegevierend door Leuren naar Lovenjoul, en den volgenden dag op Thienen, alwaar tijdingen uit het Vaderland hen verbeidden. In kleine dagreizen trokken de Jagers den 20^{en} Augustus de grenzen over, en kwamen den volgenden morgen met lauweren versierd, te Oorschot terug. » De roem hunner wapenen was de troepen naar het Vaderland vooruit gesneld, de schrik voor dezelve in België achter gebleven (*).»

De Hoogleraren van Heusde, Suerman en van Goudoever waren als afgevaardigden van den Senaat te Oorschot tegenwoordig, om hunne krijgshaftige leerlingen het zegevierend welkom toe te roepen. Den 29^{en} Augustus hield de Koning met zijn geheel gezin wapenschouwing over de 2°, 3° en 4° divisie met 7½ Batterij Artillerie en 4 Regimenten Kavalerie, te zamen een Leger van 40,000 man uitmakende. Trotsch was het gezicht dezer zegevierende legermagt, die uit den mond van hunnen Vorst de dankbetuiging ontvingen voor de opofferingen door hen aan den dag gelegd.

Zoodra de stand van zaken eenigzins toeliet de strijdkrachten te verminderen, begreep Z. M. de Koning dat zoo vele jongelingen niet langer van hunne gewone werkzaamheden behoorden verstoken te zijn.

Bij Koninklijk Besluit van 19 Augustus werd bepaald, dat de Studenten-Korpsen hunne studien zouden hervatten en de opening van den Cursus werd op den 5^{en} October bepaald.

(*) Zie Utr. Studenten Almanak 1832 pag. 160, uit welk uitmuntend verslag dit verhaal meerendeels getrokken is.

Openlijk werd hun hier 's Konings dank betuigd voor de bewezene diensten, terwijl in geval van nood hun bijstand weder zou ingeroepen worden.

Den 18^{en} September verliet de Compagnie Oirschot en werd door den Generaal des Tombe met deszelfs staf en de muziek der 12^{en} Afd. Inf. uitgeleid. Te Gorinchem, alwaar de Compagnie den 19^{en} binnentrok, werden de Jagers met de meeste geestdrift en blijken van onderscheiding ontvangen. Ieder beïjverde zich hun dank te betuigen voor hunne opofferingen. Kransen werden aan hunne vanen gehecht en zij zelven door bevallige Jongvrouwen met bloemen bestrooid. Te Vianen, aan de Vaart en langs hunnen geheelen weg, werden zij feestelijk ontvangen en begroet. Eene commissie uit de studenten, die door bijzondere omstandigheden verhinderd waren zich aan hunne zijde te scharen, verwelkomde hen, en door eene tallooze menigte begeleid, trokken zij den 21^{en} de Tolsteegpoort zegevierend binnen. Nu wisselden aanspraken, verwelkomingen, en feesten zich onderling af. Zij ontvingen de ondubbelzinnigste bewijzen van de belangstelling van Utrechts ingezetenen. Hier werden zij met lauweren bekroond en hun het eeremetaal, bestaande in eenen bronsen gedenkpenning, uitgereikt.

Den volgenden dag hield de Compagnie parade op het Vreeburg in groot tenu, bij welke gelegenheid hun van wege het Departement van Oorlog werd bekend gemaakt, dat zij van dit oogenblik af aan, van alle Militaire tucht ontslagen waren en zich zonder verlof naar goedvinden konden verwijderen. Het Cader bleef echter te Utrecht aanwezig. Al deze plegtigheden werden besloten met een luisterrijk feest in de zalen van den schouwburg ter hunner eer gegeven, waarop ongedwongen vrolijkheid en eenstemmigheid heerschte. Een prachtig vuurwerk besloot dit feest, hetwelk tot laat in den nacht aanbield.

De Hoogleraar A. Simons opende den aanvang der lessen den 10^{en} October in de Domkerk, met het voordragen van een dichtstuk, gelijk den 16^{en} October zijn Ambtgenoot H. J. Roijaards in denzelfden Tempel eene dankrede uitsprak naar aanleiding van Ps. XXIII.

Eene serenade bij fakkellicht, de onderscheidene personen, aan welke de Compagnie meerdere of mindere verplichting had, den 11^{en} gebragt, besloot al de plegtigheden.

Volijverig hervatten nu de jonge lieden hunne studien, en de krijgsdienst was geheel ter zijde gesteld, toen zij den 22^{en} Junij 1852 op nieuw werden opgeroepen tot het ontvangen van de metalen kruizen. Des morgens marcheerde de Compagnie naar het Vreeburg, alwaar het garnizoen en de schutterij tot het houden eener groote parade, vergaderd was. Deze plegtigheid werd nog verhoogd door de tegenwoordigheid van HH. Curatoren en Professoren der Hoogeschool, de Burgerlijke en Militaire Autoriteiten. Na het uitreiken van het eermetaal, genoten de Jagers de eer het garnizoen voorbij zich te zien defileren, en ontvingen zij tevens de verzekering, dat hunne dienst niet zoude worden afgewezen, wanneer het vaderland hunnen arm op nieuw behoefde.

De volgenden avond was bestemd tot het geven van een feest in den Tuin van C. van Leeuwen, waarop de Jagers de voornaamste ingezetenen der stad genoodigd hadden. Alhier heerschte de grootste eenstemmigheid, gepaard met gepaste vrolijkheid, terwijl een prachtig vuurwerk dit door het schoone weder zoo zeer begunstigde feest, zoo mogelijk nog verhoogde.

Naauwelijks tot hunne letteroefeningen terug gekeerd, werd de Compagnie op nieuw onder de wapenen geroepen en gereorganiseerd. Vele jonge lieden meldden zich aan; kleedingstukken en wapenen werden hun uitgereikt, veelvuldige wapenoefeningen gehouden, en zie daar de Compagnie op nieuw gereed voor de heilige zaak ten strijde te trekken, toen door het wijken van het gevaar de verdere wapenoefeningen overbodig werden geacht en ieder zich met nieuwen lust aan zijne studien begaf.

Den 25^{en} Junij 1855 bleven Utrechts Akademie-burgers niet achter, het hunne bij te dragen, bij de plegtige verwelkoming van de, uit de eervolle krijgsgevangenschap ontslagen, bezetting van de Citadel van Antwerpen. Eene eerepoort was door hunne zorg buiten de Tolsteegpoort opgerigt. Even zeer beijverden zij

zich bij de ontvangst der terugkeerende Schutterij dezer stad, op den 20^{en} Augustus 1834. Een vijftigtal Jagers onder aanvoering van den Luit. van Witte Eechout, bragten hun uit naam der geheele Compagnie, de welkomstgroet.

Zoo bleef en blijft nog steeds de Jager-Compagnie bestaan, en ofschoon zij, die na volbrachte studien de Akademie verlaten, hun ontslag bekomen, velen der na dien tijd als student ingeschrevenen, zijn bij de Compagnie aangenomen, wier geheele ontbinding door den onzekeren staat van zaken nog wordt vertraagd. Slechts ter loops en als om het verband te bewaren, is dit krijgsverhaal in dit geschiedkundig verslag ingevlogten, dewijl de uitvoerige beschrijving daarvan, met mededeeling der officiele stukken, sedert 1851 van jaar tot jaar in de studenten almanakken is opgeteekend, en nog door een afzonderlijk werkje (*) voor de nakomelingschap bewaard.

Thans zijn wij het merkwaardig tijdstip genaderd, waarop de Hoogeschool het tweede eeuwgetijde van hare stichting mogt vieren. Wij zullen ook hiervan slechts ter loops zoo veel aanstippen als noodig is om een geheel te vormen in dit kort overzicht van de geschiedenis der Hoogeschool. Vele schriften hebben deze taak min of meer breedvoerig vervuld, en de officiele beschrijving, die gewis aan de verwachting zal beantwoorden, wordt nog te gemoet gezien, waardoor deze gedenkwaardige gebeurtenis aan de vergetelheid zal ontrukkt zijn.

Na dat de feestviering door Z. M. was goedgekeurd, werden er onderscheidene Commissien benoemd tot regeling van dezelve. De tijd der viering werd bepaald op den 12^{en} Junij en vijf volgende dagen. Eenigen der voormalige studenten van deze Akademie vereenigden zich en noodigden hunne medestudenten bij gelegenheid der feestviering uit, zich aan vriendschappelijke maaltijden te vereenigen. Aldus werden er vier

---

(*) L. E. Bosch, de Compagnie Vrijwillige Jagers der Utrechtsche Hoogeschool, uitgetrokken ter verdediging des Vaderlands, en plegtig ingehaald binnen Utrecht. Bij den Uitgever dezes gedrukt.

tijdvakken van oud-studenten gevormd, die talrijke deelnemers telden. Van haren kant droeg de stedelijke Regering zorg voor een waardiger aanzien van het Akademiegebouw, hetwelk in plaats van den ouden vervallen gevel eenen nieuwen fraaijen verkreeg, en inwendig ook vele verbeteringen ontving. Zij nam tevens alle voorzorgen tot bewaring en handhaving der rust, en droeg daarenboven een niet onaanzienlijk deel in de kosten, aan deze feestviering verbonden.

Op Zondag den 12^{en} Junij werd het feest ingewijd, en zoo wel aan de belangen der Hoogeschool als aan de feestviering, godsdienstig gedacht; terwijl een opzettelijke dank- en bedestond des avonds door den akademie-prediker H. Bouman in de Domkerk werd gehouden.

Den 15^{en} Junij des morgens te zes uren kondigden 20 kanonschoten, en te 8 uren het luiden en spelen der klokken, de feestviering aan. Tallooze vlaggen wapperden zoo van de publieke gebouwen als uit de huizen der ingezetenen, die schier allen met groen, loof en bloemen versierd waren. Te negen uren vergaderden al de genoodigden tot den optogt op het Stadhuis, alwaar de groote banier door den Burgemeester aan Curatoren voor de Akademie werd aangeboden, en de faculteitsbanieren door den Rector Magnificus aan de studenten overgegeven. Omstreeks 10 uren stelde de optogt zich in beweging in de navolgende orde: Een detachement Lanciers, gevolgd van een Corps burger-muzikanten. — De Gouverneur der Provincie. — De Gedeputeerde Staten. — De stedelijke Regering. — De studenten van de faculteit der geneeskunde en die der wijsbegeerte en letteren met derzelve banieren. — De groote banier der Akademie. — De Curatoren der Hoogeschool. — Drie op het 150 jarig Akademiefest in 1786 met de Kap gepromoveerden. — De Rector Magnificus en verdere Hoogleraren, alsmede de Lectoren der Academie. Eenige oud-studenten van 1786. — De studenten in de wis- en natuurkundige wetenschappen. — Die in de godgeleerdheid en regtsgeleerdheid, alle met hunne banieren, terwijl de trein gesloten werd door een detachement Lanciers.

In de Domkerk, tot het houden der plegtigheid van dezen dag met veel smaak versierd, werd door den Hoogleeraar van Heusde eene latijnsche redevoering uitgesproken. Na het eindigen derzelve keerde de trein langs eenen anderen weg naar het stadhuis terug, alwaar namens de Curatoren der Hoogeschool een bronzen gedenkpenning werd aangeboden aan allen, die deel aan den optogt hadden genomen. Daar deze penning nog nergens is afgebeeld, geven wij hierbij een getrouw afdruksel van dezelve. Zij vertoont aan de eene zijde het beeld van Minerva, staande en houdende met de rechterhand eene speer en met de linker een schild, waarop het akademiewapen prijkt. Onder het voetstuk leest men: *post fata superstes (na wisselende lotgevallen is zij nog behouden)* en boven in de rondte: *auspice Deo servetur incolumis (Gods gunst behoeft haar)*. Aan de keerzijde bevindt zich het volgende opschrift: *Academiae Trajectinae alteris saecularibus actis piam festi memoriam hoc monumento consecrarunt Curatores MDCCCXXXVI* (Curatoren wijden dit gedenkteeken aan de Utrechtsche Akademie, bij het vieren van haar tweede Eeuwfeest 1836.)

Aan een prachtig middagmaal, door Curatoren in het buitenhuis der Societeit *Sic Semper* gegeven, vereenigden zich meer dan honderd gasten, terwijl deze dag door eene schitterende Illuminatie, welker wederga in Utrecht wel nimmer gezien is, besloten werd.

De voortduring van het feest werd in den morgen van den 14^{en} Junij door het klokkenspel aangekondigd; te half tien uren vereenigde de senaat in de senaalkamer, van waar zij zich met de promovendi naar de Domkerk begaf; te 10 uren had de plegtige promotie *Mores Majorum* plaats. De verdienstelijke Jongelingen die deze eer te beurt viel, waren: in de Geneeskunde F. P. T. van Enschut en E. Fabius. In de Letteren J. A. K. van Heusde; in de Wis- en Natuurkunde A. C. G. Suerman en A. Vrolik; in de Godgeleerdheid J. H. Scholten en J. J. Sneuck Hurgronje en in de Regten W. F. Scholten tot Ganzoyen. Na den

afloop dezer plegtigheid begaven zich de doctoren, door den senaat begeleid, naar het stadhuis, alwaar hun de cerewijn, naar oud gebruik werd aangeboden. Dezen middag gaven de Gouverneur en Gedeputeerde Staten, tot een blijk van deelneming in de feestviering, eenen maaltijd in de zalen naast den schouwburg, waaraan meer dan twee honderd gasten deel namen, en aan welke door de tegenwoordigheid van Prins Frederik der Nederlanden niet weinig luister werd bijgezet; gelijk deze Vorst zich des avonds onder de feestvierenden op de partij in den tuin van C. van Leeuwen, door de studenten aan meer dan vier duizend genoodigden gegeven, liet vinden. Een schitterend vuurwerk verhoogde de luister van dit feest.

Des woensdags den 15^{en} had in den voormiddag een plegtige optogt van boekdrukkers en boekbinders plaats: drie met loof en bloemen versierde stelwagens, waren hiertoe in gereedheid gebragt; op de eerste bevond zich eene letterzetterij; op de middelste met 4 witte paarden bespannen, eene boekdrukkers en op de derde eene boekbinderij, alles in volle werking. Deze optogt door standaarden en vlaggen versierd, werd voorafgegaan en gesloten van detachementen Lanciers, en verzeld van twee Corpsen muzikanten, terwijl de beide flanken door Infanterie gedekt werden (*).

Van wege de studenten was in het sterrenbosch een volksfeest den geringeren stand bereid, terwijl in den namiddag van dezen dag de oud-studenten hunne maaltijden hielden, aan dewelke 486 personen, in onderscheidene lokalen naar de jaren van studie vereenigd, deel namen; het middagmaal der studenten met de genoodigden bedroeg een getal van 392.

Donderdag den 16^{en} hield het Provinciaal Utrechtsch Genootschap eene algemeene vergadering, waarop de bekroonde vervaardigers der dichtstukken voor het feest, Mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis, W. H. Warnsinck Bz. en E. W.

(*) Eene afzonderlijke beschrijving van dezen optogt is uitgegeven bij v. Paddenburg en Comp.

van Dam van Isselt, het ceremetaal, hun toegkend, ontvingen. Een prachtig dejeuné werd door de gepromoveerden met de kap in de nieuw gebouwde zaal op het Vreeburg gegeven, waaraan vier honderd genoodigden van beide sekse deel namen. De overgang van dezen dag op den volgenden geschiedde onder het houden van eene prachtige mascarade bij fakkellicht, voorstellende den optogt van het zegevierend staatsche leger, onder bevel van Prins Maurits, 2 Julij 1600 naar Ostende, waartoe zich omtrent 400 studenten vereenigd hadden.

Vrijdag morgen van den 17^{en} Junij was bestemd tot de uitvoering der Cantate, door den dichter Mr. M. C. van Hall vervaardigd, en door den muzikdirecteur J. H. Kufferath op muziek gebracht. Dit muzijkfeest, hetwelk mede door de tegenwoordigheid van Z. K. H. Prins Frederik werd vereerd, overtrof alles wat tot heden in Utrecht had plaats gehad.

Over de 400 toon- en muzikunstenaars bezetten het orkest. Een der bekroonde dichtstukken werd door deszelfs vervaardiger Mr. Sloet tot Oldhuis, tusschen de 1e en 2e afdeeling voorgelezen.

Van 3 uren des namiddags tot den volgenden morgen één uur hadden van wege de stads regering volksvermakelijkheden in het sterrenbosch plaats.

Dienzelfden avond werden meer dan 5000 gasten van beide kunne in den schouwburg en de zalen aan denzelven grenzende, door de stedelijke regering onthaald. Een vuurwerk, met groote kosten vervaardigd, kon slechts gedeeltelijk afgebrand worden, uithoofde van den zware regen, welke er dien nacht viel.

Prins Frederik der Nederlanden, die van dingsdag tot zaterdag bij den Gouverneur der Provincie deszelfs intrek had genomen, was bij alle feestvieringen tegenwoordig, en betoonde zich bij uitnemendheid voldaan zoo over het genoten onthaal als over al hetgeen hij gezien en gehoord had. Ook in het sterrenbosch begaf Z. K. H. zich midden onder de verzamelde menigte, en ontving aldaar de ongeveinsde blijken

van liefde en gehechtheid der Utrechtenaren aan zijn doorluchtig huis.

In het Maliehuis hadden, door de zorg van de stedelijke regering, de bijeenkomsten der oud-studenten en vreemdelingen plaats op bepaalde uren.

Verder waren alle openbare inrigtingen, kabinetten enz., ter bezigtiging gedurende het geheele feest geopend. Eene tentoonstelling van planten, van wege het Utrechtsch Departement der Nederlandsche Huishoudelijke Maatschappij, was opengesteld de vier laatste dagen van het feest.

Aldus werd dit gedenkwaardig tijdstip gevierd, hetwelk bij de duizenden van elders zaamgevoelde personen zoowel als bij alle Utrechtenaren aangename herinneringen heeft nagelaten; maar in de eerste plaats bij de gewezen kweekelingen der Hoogeschool, die vooral met verlangen uitzien naar de beschrijving, welke daarvan uitvoerig wordt bewerkt, en voorzeker tot een blijvend gedenkteeken zal dienen aan dezen heugelijken tijd.

N A S C H R I F T.

Daar wij de medailles op het eeuwfeest uitgedeeld, bij de vorige beschrijving gevoegd hebben, en ook die van het tweede thans aan onze lezers aanbieden, hebben wij het niet ongepast geoordeeld die van 1786 hiermede te laten volgen. Op het 50jarig feest zijn geene medailles geslagen.
